

MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM

BÉKÉSCSABA

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a Nemzeti Kulturális Alap Nemzeti Erőforrás Támogatáskezelő terhére biztosított,
vissza nem térítendő támogatás felhasználásáról

A pályázat célja: A *Távoliak varázslata – Jankay Tibor és a törzsi művészet* című időszak kiállítás megvalósítása és katalógus készítése

A megvalósítás teljesítési időtartama: 2024. szeptember 1. – 2025. augusztus 31.

A támogatás összege: 1.200.000 Ft

Köztes pályázati azonosító: 209106/00185

Pályázati azonosító: 505106/02577

A támogatott tevékenység megvalósításának szakmai vonatkozásai, tapasztalatai és a megvalósítás eredményessége

JANKAY TIBOR (Békéscsaba, 1899. március 24. – Los Angeles, 1994. március 20.) festőművész, grafikus, szobrász és tanár végrendeletileg hagyta szülővárosára alkotói hagyatékát és jelentős műgyűjteményét. A Jankay-gyűjteményhez az utóbbi évtizedekben a városhoz oly sok szállal kötődő Kolozsváry és Tevan művészcsaládok tehetséges tagjait bemutató műtárgyanyag kapcsolódott, amely 2013 óta a Munkácsy Mihály Múzeum állandó kiállításainak körét gazdagította.

Amíg az új állandó kiállítás megvalósul, a múzeum kamaratárlatok rendezésével szolgál a téma iránt érdeklődő közönsége számára. Intézményünk elsőként az *Egy csabai az örült évek Párizsában – Jankay Tibor* című időszak kiállítását nyitotta meg, amely 2023 decemberétől várta a látogatókat a múzeum Rell Lajos Termében. Az e tárlat zárása utáni időszakra új kiállítás

megrendezését terveztük, amelyet szintén az NKA nagyvonalú támogatását élvezve valósíthattunk meg *Távoliak varázslata – Jankay Tibor és a törzsi művészet* címen.

A törzsi művészet modern nyugati művészetre gyakorolt hatásának könyvtárnyi irodalma van. Jankay Tibor az 1920-as években, Párizsban töltött időszakában találkozott először a törzsi művészettel és annak a képzőművészetre gyakorolt termékenyítő hatásával. Bár a korabeli francia főváros lüktető művészete rendkívül felélénkítette és az aktuális tendenciákkal is megismerkedett, Jankay alkotásaiban nem mutatkozik sem a törzsi művészet, sem a törzsi művészetet felhasználó alkotók hatása.

Jankay Tibor a második világháború után, 1948-ban az Amerikai Egyesült Államokban lelt új hazára és teremtett magának – pedagógiai munkájával – biztos egzisztenciát. Ekkor fordult a figyelme ismét a törzsi művészet felé. Az 1960-as években már megtehetette, hogy vásárolt is ilyen jellegű tárgyakat, és évről évre, évtizedről évtizedre építve gyűjteményét, egy kuriózumokkal gazdagított, valóban reprezentatív kollekciót hozott létre. A művész halála után szülővárosába, Békéscsabára került hagyatéka, amely 3000 olajfestményt, 5000 rajzot és 271 kerámia plasztikát foglal magában. Etnográfiai gyűjteménye 237 darabot számlál.

Az kiállítás bemutatása

A törzsi művészet hatására Jankay alkotásaiban előtérbe kerül az erőteljes stilizáló szándék. A formák leegyszerűsítettek, a színhasználat jóval redukáltabbá válik. Ekkoriban az erőteljes dekoratív hatás lesz műveinek fő jellemzője, a téri illúzió megteremtéséről pedig sok esetben egyszerűen lemond. Átvész formai megoldásokat, azonban a legfontosabb a formák koncentrált, egy-egy részletre összpontosító alakítása. A törzsi művészet hatása Jankay festészetén kívül kerámiamunkáiban is megjelenik. Kerámiabálványok, látványos vertikális kompozíciók és kísérleti jellegű használati kerámiák kerültek ki műhelyéből.

A végrendeletileg Békéscsabára hagyott Jankay hagyaték átvétele óta eltelt évtizedekben csupán kiragadott példákkal szerepelt közönség előtt az erre a kiállításra választott tárgycsoport. Az alkotó kísérleteit a természeti népek tárgyanyagával együtt, karakteres műcsoportokkal mutatjuk be egyfajta **kultúraközi művészeti keretbe** foglalva.

Meghívó

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Jankay Tibor Művészeti Közalapítvány és a Munkácsy Mihály Múzeum tisztelettel meghívja Önt

2025. június 21-én, 19.30 órára a

Távoliak varázslata.
Jankay Tibor és a törzsi művészet

című kiállítás megnyitójára az intézmény Rell Lajos Termébe.

A megjelenteket köszönti:

Dr. Bácsmegei Gábor múzeumi igazgató,
Szarvas Péter, Békéscsaba Megyei Jogú Város polgármestere és
Tímár Ella, a Jankay Tibor Művészeti Közalapítvány elnöke

A tárlatot megnyitja:

Dr. Basics Beatrix művészettörténész, szerkesztő,
az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem professzora

A kiállítás kurátora:

Gyarmati Gabriella művészettörténész

*A kiállítás a Múzeumok Éjszakáján nyílik,
a megnyitón a rendezvényre
váltott jeggyel vehetnek részt vendégeink.*

Munkácsy
MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM
BÉKÉSCSABA

Munkácsy Mihály Múzeum | 5600 Békéscsaba, Széchenyi utca 9. | telefon: +36 66 328 040
web: www.munkacsy.hu, www.facebook.com/munkacsy.muzeum | e-mail: mmm@munkacsy.hu | felelős kiadó: dr. Bácsmegei Gábor múzeumi igazgató

A meghívót már csak digitális formában küldjük. A támogatók között szerepel az NKA logója

A látogatók fogadása

A kiállítás utcai reklámja a Munkácsy Mihály Múzeum homlokzatán (255x255 cm)

A tárlatot beharangozó hirdetőoszlop a múzeum lépcsőházában (palást mérete: 200x320 cm)

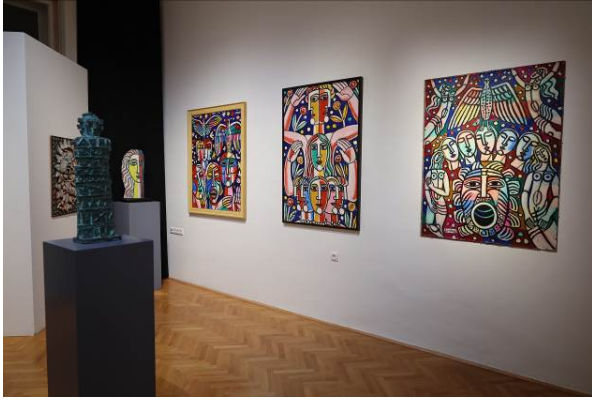
A tárlat nagyméretű plakátja a kiállítóterem bejáratánál 200x100 cm méretű

A kiállítás

A kiállítóterem bejáratától balra 400x100 cm méretű **főszöveget** helyeztünk el.

Az NKA logóját a főszövegen is szerepeltetjük

A törzsi művészet által inspirált Jankay-műveket az első teremben mutatjuk be

A belső terem főfalán Jankay Tibor maszkgyűjteményéből állítottunk össze egy válogatást a harsogó tavaszi zöldek által inspirált háttéren. Ahogyan a művész a lakásában és a műtermében, úgy mi sem csoportosítottuk származásuk szerint a műtárgyakat

Afrikai tárgyak a kiállításban

Indiai, amerikai és afrikai tárgyak

A tárlat kísérőkiadványa

A rendezvényhez kapcsolódóan **kiállításvezetőt** jelentettünk meg (21x21 cm, 4 lap, 16 oldal, 4+4 színnel nyomva, borítóján fóliázva, 500 példány). Lapozzuk végig!

Online sajtómegjelenések

<https://www.beol.hu/helyi-kultura/2025/06/munkacsy-mihaly-muzeumok-ejszakaja-jankay-tibor>

<https://behir.hu/muzeumok-ejszakaja-jokai-mor-sisi-es-jankay-tibor-lesz-a-kozeppontban-bekesben>

<https://youtu.be/4JuL7pinzZA?t=982> (16:40-tól)

https://koroshircentrum.hu/2025/06/25/torzsi-maszkok-targyak-alkotjak-az-uj-jankay-kiallitast/?fbclid=IwY2xjawNIVqRleHRuA2FlbQIxMQBicmlkETFxeDRoWEhwR05CcGlpUIV4AR6T4veyV0TEY3lhItTDFc2jwiWMceOo4GBKi36dJvdfoBvdiBP---qEA8iRqQ_aem_MtGU056ZT6PD89hsTGHjmw

<https://antropos.hu/jokai-sisi-es-a-torzsi-muveszet-is-fokuszban-bekesben/>

Ezúton szeretném megköszönni a Nemzeti Kulturális Alap Múzeumok Kollégiumának, hogy támogatásával hozzájárult a Munkácsy Mihály Múzeum *Távoliak varázslata – Jankay Tibor és a törzsi művészet* című időszaki kiállításának megrendezéséhez, amelyet 2533 fő látogató tekintett meg. A segítségük nélkül nem válhatott volna valóra ennyi ötlet...

A pályázat szakmai beszámolója elérhető a Munkácsy Mihály Múzeum honlapján, a pályázati beszámolók menüpontban: <https://munkacsy.hu/muzeum/palyazati-beszamolok> .

Békéscsaba, 2025. október 21.

Gyarmati Gabriella
művészettörténész

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

Múzeumok Kollégiuma

Köztes pályázati azonosító: 209106/00185

Pályázati azonosító: 505106/02577

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott **dr. Bácsmegi Gábor** [pályázó képviselőjére jogosult] a **Munkácsy Mihály Múzeum** [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 34. pontjában meghatározott, az alábbiakban felsorolt feltétel teljesült:**

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy az általam benyújtott beszámolóban a fenti feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre bocsátom, továbbá a pénzügyi elszámolás során a támogatott tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségeket jogcímek szerinti bontásban, részletesen bemutatom.

Kelt: Békéscsaba, 2025. 10. 22.

.....
pályázó képviselője

Munkácsy

MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM

BÉKÉSCSABA

Iktatószám: MMM/ 193 - 1 /2025. Tárgy: kiadvány megküldése
505106/2577.
Hiv.sz.: (209106/00185.)

Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő
NKA Elszámoltatási és Ellenőrzési Osztály
Budapest
Pf.: 128.
1389

Tisztelt Cím!

Hivatkozva az 505106/2577 (209106/00185) pályázati azonosító számú a Munkácsy Mihály Múzeum és a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága között létrejött támogatási szerződés 5. pontjára múzeumunk mellékelten megküldi a Távoliak varázslata. Jakay Tibor és a törzsi művészet című kiállításához kapcsolódó kiadványt.

Támogatásukat megköszönve, tisztelettel:

Dr. Bácsmegi Gábor
múzeumigazgató

Békéscsaba, 2024. szeptember 24.

MUNKÁCSY MIHÁLY MÚZEUM

5600 Békéscsaba, Széchenyi utca 9. • Levélcím: H-5600 Békéscsaba, Pf.: 46
telefon: +36 66 323 377 • e-mail: mmm@munkacsy.hu • web: www.munkacsy.hu

Munkácsy Mihály Múzeum	Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve V. kiadása	500000	204188/00494	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve VI. megjelentetése Négy sávon. A Munkácsy Mihály Múzeum régészeti kutatásai az M44 nyomvonalán címmel	400000	204188/00534	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve VII. megjelentetése	400000	204188/00585	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Az "Achim L. Andrásról objektíven" című időszaki kiállítás megvalósítása és a hozzá kapcsolódó kiállítási katalógus megjelentetése	1400000	209106/00015	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Transcius - a békéscsabai evangélikus egyházi élet és a szlovák identitás jelképe c. időszaki kiállítás és a hozzá kapcsolódó katalógus megvalósítása	1400000	209106/00046	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Mi háborúnk – Békés vármegyei történetek a II. világháborúból című időszaki kiállítás megvalósítása és a hozzá kapcsolódó katalógus megjelentetése	1100000	209106/00128	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Változatosság, fenntarthatóság, felelősség - Békés megye élővilágának esélyei az éghajlatváltozás tükrében című rendezvény megvalósítása	695000	209108/00004	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy blue chip programsorozat megvalósítása	1200000	209108/00028	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Kiss Ilona grafikusművész Tessedik Sámuel című alkotásának megvásárlása	130000	209110/00034	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Preparátumok vásárlása a Munkácsy Mihály Múzeum Természettudományi gyűjteménye részére	990000	209110/00035	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Kiss Ilona képzőművész alkotásainak megvásárlása	300000	209110/00072	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Munkácsy Mihály Östende című grafikájának megvásárlása	1000000	209110/00106	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum természettudományi gyűjteményének gyarapítása preparátumok vásárlása által	800000	209110/00107	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Helytörténeti gyűjteményében található Munkácsy Mihályhoz kötődő kegyeleti kószorúszalagok restaurálása	400000	209111/00061	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum állományvédelmi, restaurálási tevékenységéhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzése	700000	209111/00127	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum restaurátorműhelye technikai eszközparkjának fejlesztése	1100000	209111/00240	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum évkönyve VIII. megjelentetése	600000	209188/00016	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve X. (47.) megjelentetése „Csabai értéklár” címmel	1000000	209188/00078	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Tevan Margit ötvösmunkáinak és Sejben Lajos művészkönyvének szerzeményezése	370000	3509/01222	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A MMM Jankay-Kolozsváry-Tevan gyűjtemények állományvédelmi fejlesztésére és eszközbeszerzésére	1200000	3511/03929	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Állományvédelmi eszközök beszerzése - Munkácsy Mihály Múzeum	500000	3533/00186	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve III. megjelentetése	500000	3588/00391	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	TÁVOLIAK VARÁZSLATA. JANKAY TIBOR ÉS A TÖRZSI MŰVÉSZET című IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS MEGVALÓSÍTÁSÁRA ÉS A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ KATALÓGUS MEGJELENTETÉSÉRE	1200000	505106/02577	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Képzőművészeti gyűjteményének gyarapítása Kiss Ilona és Flóra Virág képzőművészek alkotásainak megvásárlásával	300000	505110/00962	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	Ásványok és preparátumok szerzeményezése a Munkácsy Mihály Múzeum természettudományi gyűjteménye részére	600000	505110/00963	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum állományvédelmi és restaurálási feladataihoz szükséges eszközök és anyagok beszerzésére	500000	505111/04797	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	1871-ből származó Bösendorfer zongora állagmegóvása	400000	505111/04798	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy Mihály Múzeum Helytörténeti gyűjteményében található Munkácsy Mihályhoz kötődő kegyeleti kószorúszalagok restaurálása	500000	505111/04799	Megtekintés
Munkácsy Mihály Múzeum	A Munkácsy abecedárium. A békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum Munkácsy-gyűjteménye munkacímű múzeumi évkönyv megjelentetése	750000	505188/00825	Megtekintés